

Af Ole Espersen (S) m.fl.
(Fremsat 10/1 89).

Forhandling

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Det er i disse dage temmelig præcis 36 år siden, at et udvalg i dette Ting – som dengang hed Rigsdagen – drøftede regeringens forslag til rigsdagsbeslutning om samtykke til Danmarks ratifikation af Europarådets konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.

Folketingets udvalg var omhyggelig med at sikre sig dengang, at man nu også havde mulighed for at opfylde konventionens bestemmelser, og gennem Udenrigsministeriet indhentede man erklæringer fra de forskellige fagministre om, hvorvidt konventionens vedtagelse ville kræve ændringer i dansk lovgivning.

Udenrigsministeren svarede, at de hørte ministerier havde udtalt, at konventionen var i overensstemmelse med gældende lovgivning, og på den baggrund gav Rigsdagen sit samtykke – det kan man læse i Rigsdagstidende fra 1952–53, tillæg B, sp. 429 og på de følgende sider, hvis man vil gå historien efter.

I de 36 år, der siden er forløbet, har regering og Folketing som led i lovforberedelser nøje påset, at forslag til nye love er i overensstemmelse med konventionen, og man har også gennemført lovændringer for at leve op til den fortolkning af konventionsforpligtelserne, som er udtrykt i Menneskerettighedsdomstolens praksis.

Jeg skal blot henvise til loven om beskyttelse mod afskedigelse på grund af foreningsforhold. Den lov blev vedtaget i 1982 efter en opsigtsvækkende dom i en britisk sag. Og i de forløbne 36 år er det da også lykkedes at undgå en situation, hvor Menneskerettighedsdomstolen har måttet erklære en dansk lov for stridende mod konventionen.

Det er ikke alle lande, der kan sige det samme, og det gælder, uanset hvordan konventionen er optaget i de nationale retssystemer. Af de lande, som oftest har tabt en sag ved Menneskerettighedsdomstolen, kan nævnes Storbritannien, Belgien, Østrig, Italien og Holland.

Men netop fordi vores opfyldelse af disse forpligtelser har været loyal i 36 år, synes jeg, jeg må stille spørgsmålet, hvad anledningen er til beslutningsforslaget nu.

Bemærkningerne til beslutningsforslaget indeholder to begrundelser. For det første siges det, at Danmark står ret isoleret i Europarådet med sin gennemførelsesform, selv om det erkendes, at det, vi gjorde for 36 år siden, var og er fuldt ud lovligt.

Nu synes jeg nok, vi er i godt selskab dér, hvor vi står i den sammenhæng, et selskab, som vi plejer at betragte som rigtig behageligt, idet det er de øvrige nordiske lande, som har valgt samme fremgangsmåde.

Dernæst siges det i bemærkningerne, at Finland, som nu til maj i år bliver medlem af Europarådet, vil vælge en anden opfyldelsesform end de øvrige nordiske lande. Jeg ved ikke, hvor forslagsstillerne har den oplysning fra, for den finske regering har oplyst, at man er i gang med at gennemgå sin lovgivning med henblik på at sikre overensstemmelse med menneskerettighedskonventionen. Derved bliver man nødt til at foretage en række lovændringer, som man venter det vil tage 2–3 år at gennemføre, før man er parat til at ratificere konventionen.

De finske myndigheder har for nylig ønsket at drøfte de øvrige nordiske landes erfaringer med konventionen, og under denne drøftelse, der fandt sted den 30. januar i år, blev det oplyst, at man ikke i Finland har diskuteret, om man som afslutning på alle de forskellige lovændringer skulle inkorporere konventionen.

Konklusionen er altså, at forslagsstillerne på dette punkt er forkert underrettet. Men det giver mig anledning til at fremhæve, at jeg lægger overordentlig stor vægt på det nordiske samarbejde også på menneskerettighedsområdet.

Norge, Sverige, Island og Danmark har i en årrække haft et tæt samarbejde i Europarådets Styringskomité for Menneskerettigheder, og de nordiske lande har også i andre internationale organisationer, navnlig i FN, til stadighed indbyrdes afstemt deres syn på menneskerettighedsspørgsmål.

Jeg ved, at spørgsmålet om opfyldelsesmåden har været drøftet blandt jurister fra de nordiske lande, og vi har fået oplyst, at det i den norske regering er besluttet at nedsætte et udvalg, der skal undersøge spørgsmålet om inkorporering af menneskerettighedskonventionerne nærmere.

Så vidt vi har forstået, vil der ikke være tale om, at udvalgets resultat på forhånd er fastlagt;